

ASUIN

4/2021 8,90 €

KAUNEUTTA EI OLE LIIKAA

VILLA KOVIKKO

AARNE ERVIN HELMI

NEW STANDARD
PIENTALOJEN TARINA

ARKKITEHTIEN AJATUKSIA
TALON RAKENTAMISESTA

Arkkitehti Aarne Ervin suunnittelema Villa Koivikko on parasta 50-luvun arkkitehtuuria. Siinä on kaunis ja toimiva tilanjako, joka jakautuu kahteen puoliskoon: avaraan oleskelutilaan ja yksityisempään keittiöön ja makuuhuoneisiin. Kaikki on mahdollitettu verrattain niukkoihin neliöihin, pinta-alaa on vain noin 200 m². Myös sisustus oli aikoinaan Ervin toimiston tekemä.

ERVIN HELMI

Sisustusarkkitehti Petra Majantie renvoi Aarne Ervin suunnitteleman omakotitalon. Menneelle uskollinen olohuoneen sisustus sykähdyttää yhä 60 vuoden jälkeen.

ANNA VARAKAS KUVAT SAMELI RANTANEN

VANHA 1950-LUVUN
ARKKITEHTUURI LUO
SEN SISUSTUKSELLE
EDELLEEN KOTOISAT JA
LÄMMINHENKISET PUITTEET

Sisustuksen materiaalipaletti on vähäinen ja harkittu. Tärkeä yhteistyökumppani kunnostuksessa on ollut Punavuoren Puuhevonen. Se on vastannut kaikista puutöistä, ja tehnyt millintarkkaa työtä. Eteishyllyt ovat alkuperäistä sisustusta.

Nojatuolit ovat alkuperäiset, mutta uudelleen verhoillut. Marokkolainen matto kirjahyllyn edessä on löytö Artekistä. Myös Paavo Tynellin jalkavalaisin on Villa Koivikon alkuperäisestä sisustuksesta.

Pitkät näkymät rakennuksen päädyssä päätyyn tekevät tilasta hullean ja neliöitään suuremman tuntuisen. Olohuoneen uusi irokoparketti on jalan alla silkkisen sileä, ja marokkolaiset matot pehmeän muhkuraisia. Sohvariryhmän kalusteet ovat alkuperäiset. Artekin pyöreän sohvapöydän tilalla oli ennen tiikkinen sohva-pöytä. Uusien jalkalistojen malli on otettu alkuperäisistä ovilistoista. Seinän veistoksellinen taideteos on Jussi Nivan käsialaa.

SISUSTUS
NOUDATTAÄ ERVIN
LUOMIA PÄÄLINJOJA

PIENESINEET OVAT YHDISTELMÄ TALON ALKUPERÄISTÄ ESINEISTÖÄ JA UUSIA HANKINTOJA

Oli vuosi 1958. Kun arkkitehti **Aarne Ervi** vieraili suunnittelemas-
saan yksityiskodissa, hän otti valokuvan sen olohuoneen sohva-
ryhmästä. Sisustukseen kuului kolme tummaksi verhoiltua no-
jatuolia, vaaleampi sohva sekä niiden keskellä matala, neliskanttinen
tiikkipöytä. Viereisen ikkunan edessä seiso **Lisa Johansson-Papen**
valaisin, jossa oli nahkakierteinen jalka. Taustalla komeili valkoinen
avotakka.

Mitä Ervi ajatteli? Oliko tässä kodin kaunein näkymä?

Kun talon harjakaisia oli aiemmin vietetty aurinkoisessa kesäsäässä,
Ervi oli kutsuvieraiden joukossa. Myös hänet ikuistettiin valokuvaan,
kun hän seiso pihakoivun edessä vaaleaan pukuun ja mustaan mirriin
sonnustautuneena. Kädessä oli lasillinen juhla juomaa, ja herraseuru-
eella suut hymyssä.

Talo sai nimekseen Villa Koivikko.

SISUSTUSARKKITEHTI PETRA MAJANTIE istuu nojatuolissa Villa Koivikon
olohuoneessa. Tuoli on samalla paikalla kuin mihin Ervi sen aikoinaan
sijoitti, mutta alkuperäinen verhoilukangas on vaihtunut vaaleanhar-
maaksi Kvadratin villakankaaksi.

Majantie on vastannut Villa Koivikon päärakennuksen renovoinnista ja
restauroinnista viimeiset seitsemän vuotta. Hän muistelee esivierailu-
aan talossa eräänä helmikuuisena pakkaspäivänä, jolloin näky sai "leuat
loksahdamaan" hämmästyksestä, ja ihailusta.

– Tosi ilmava ja siro, ja tietenkin arkkitehtuuriltaan ihan huikea paikka.
Tuli heti sellainen fiilis, että tämä on todellinen helmi! Ihastuin ensi-
silmäyksellä.

Villa Koivikon päärakennus on ulkoarkkitehtuuriltaan Museoviraston
suojelema. Kaikki sen arkkitehtuurissa on säilytetty ja kunnostettu,
mutta sisustuksessa Majantie antoi itselleen vapaat kädet. Päätöksiä
edelsi perusteellinen kypsyttelyvaihe, kun Majantie tutki vanhoja valo-
kuvia ja haastatteli talon aiempia asukkaita.

– Halusin kokonaisuudesta luontevan ja, että se näyttäisi siltä kuin se
olisi aina ollut näin. Valitsin sellaisia ratkaisuja ja materiaaleja, jotka
sopivat tämän ajan arkkitehtuuriin siitä huolimatta, että niitä ei ollut
täällä ikinä ollut.

Majantien tekemät muutokset ovat hienovaraisia ja käytännöllisiä. Esi-
merkiksi keittiön ulkoasun hän kirkasti samalla, kun hän paransi sen
toiminnallisuutta. Ervin alkuperäisessä ratkaisussa näköyhteys ruokai-
lu- ja työskentelytilan väliltä oli katkaistu.

– Se oli sitä maailman aikaa. Ajateltiin, että keittiö oli palvelusväen re-
viiriä. Keittiötoiminnot haluttiin pitää piilossa, mutta nythän se ei tullut
mieleenkään.

Majantie yhtenäisti tilojen väripaletin. Sisäkatto, ovet ja ovilistat maalatiin
valkoisiksi ja seinäpinnat vihertävän harmaalla sävyllä, joka jatkuu
myös lattialistoissa. Olohuoneen koivuparketin, joka ei ollut alkupe-
räinen, Majantie korvasi tummalla irokolla. Päätöstä edelsi huolellinen

Ruokasalin kalusto on
alkuperäinen. Ruokapöydän
tuolit Hellevi Ojasen, Artek.
Koboltinsininen laatoitus
takkaseinässä on komea.

Keittiö on pieni ja kotoisa. Ruokapöydän päällä Alvar Aallon messinkinen vintage-riippuvalaisin, joka ei ole kuulunut alkuperäiseen sisustukseen. Pöydän vanha laminaattikansi on vaihdettu tiikkiin. Lattia on linoleumia.

Vanhat keittiökaapit ovat Puna-
vuoren puuvevosen kunnostamat.
Uudet kaapit on tehty vanhan
mallin mukaan, jotta niihin on
voitu integroida kodinkoneet.
Kaapitojen pienet vetimet ovat
alkuperäiset. Leveät vetimet on
tehty vanhan mallin mukaan,
mutta pidempinä.

IKKUNOISTA
AUKEAA NÄKYMÄT
ALASPÄIN VIETTÄVÄLLE
RINNETONTILLE JA
JÄRVELLE

vertailu olohuoneessa alun perin olleen betoninharmaan linoleumin kanssa. Samaa sävyä ei kuitenkaan enää ollut saatavana, ja Majantie päätyi uuteen parkettiin.

– Ajattelin, että lino on liian arkinen. Kun tässä on kuitenkin sellaisia elementtejä kuin takka ja paneloinnit, tummaa puuta ja tiikkiä.

Märkätilat Majantie uudisti kokonaan. Ervin aikaisista materiaaleista ei seinälaittojen lisäksi ollut jäljellä varmaa tietoa. Majantie löysi innoituksen uuteen ilmeeseen olohuoneen takan pitkulaisesta laatasta. Sävy maailmassa hän jatkoi saman, vihertävän harmaan käyttöä kuin muissa seinäpinnoissa ja pilareiden muovipunoksissa.

Talotekniikaltaan rakennus on nyt kuin uusi.

Projekti on ollut Majantielle hänen uransa työläin. Hän on laittanut kaiken likoon, jotta Villa Koivikko saatettaisiin arvoiseensa kuntoon. Majantie arvostaa Ervin arkkitehtuurissa erityisesti ikkunoiden sijoittelua ja niistä aukeavia harkittuja näkymiä sekä tilanjakoa.

– Uudisrakennuksista tehdään nykyisin aika valtavia, mutta Villa Koivikosta ei turhaa tilaa löydy, Majantie sanoo. Ervi on onnistunut massoitelussa ja layoutissa hyvin.

– Täältä puuttuvat perinteiset luksuksen merkit. Minulle tämä on inhimillistä, tarkoituksenmukaista ja siinä onnistunutta. Ja kaunista. ■

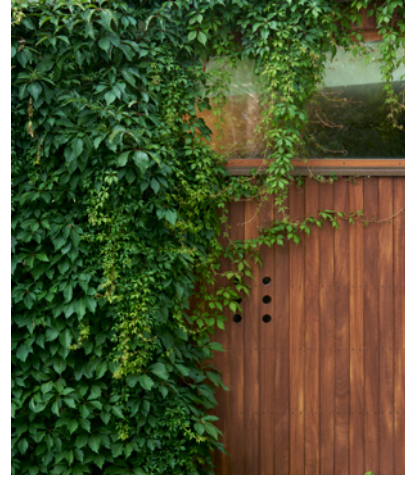
Komea sängynpäätty on rakennettu uudelleen Ervin suunnitelman mukaan. Samalla Paavo Tynellin valaisinten johdot pystyttiin piilottamaan, samoin pistorasiat. Liuku-ovet ovat uudet, mutta ne ovat saaneet innoituksensa alkuperäisistä. Kirjoituspöydän päällä Liisa Johansson-Papen pöytävalaisin.

TÄÄLTÄ PUUTTUVAT
PERINTEISET LUKSUKSEN
MERKIT. KAIKKI
ON INHIMILLISTÄ,
TARKOITUKSENMUKAISTA
JA SIINÄ ONNISTUNUTTA,
KAUNISTA.

Seinälaattojen mallin inspi-
raatio löytyi takkaseinästä.
Kylpyhuoneen lattiassa on
mattahiottu lasimosaiikki.
Hanat ovat Volan. Talossa
käytetty metalli on kuparia.

Ulkorakenteiden kunnostus on tehty yhdessä arkkitehtitoimisto OOPeAA:n kanssa. Puurakenteiden kunnostuksesta on vastannut Punavuoren Puuhevonen. Ervin työhön on suhtauduttu pietetiillä ja kunnioituksella.

MONIPUOLINEN JA VERKOSTOITUNUT ARKKITEHTI

Aarne Ervi (1910–1977) oli yksi Suomen tunnetuimpia arkkitehteja. Hän suunnitteli useita teollisuusrakennuksia, mutta myös yksityistaloja ja kesähuiloita sekä teki teollista muotoilua ja puutarhasuunnittelua. Yksityistaloihin hän suunnitteli kiinteitä sisustuksia ja kalusteita. Hänelle on tyypillistä puupaneelien sekä katto- ja yläikkunoiden käyttö.

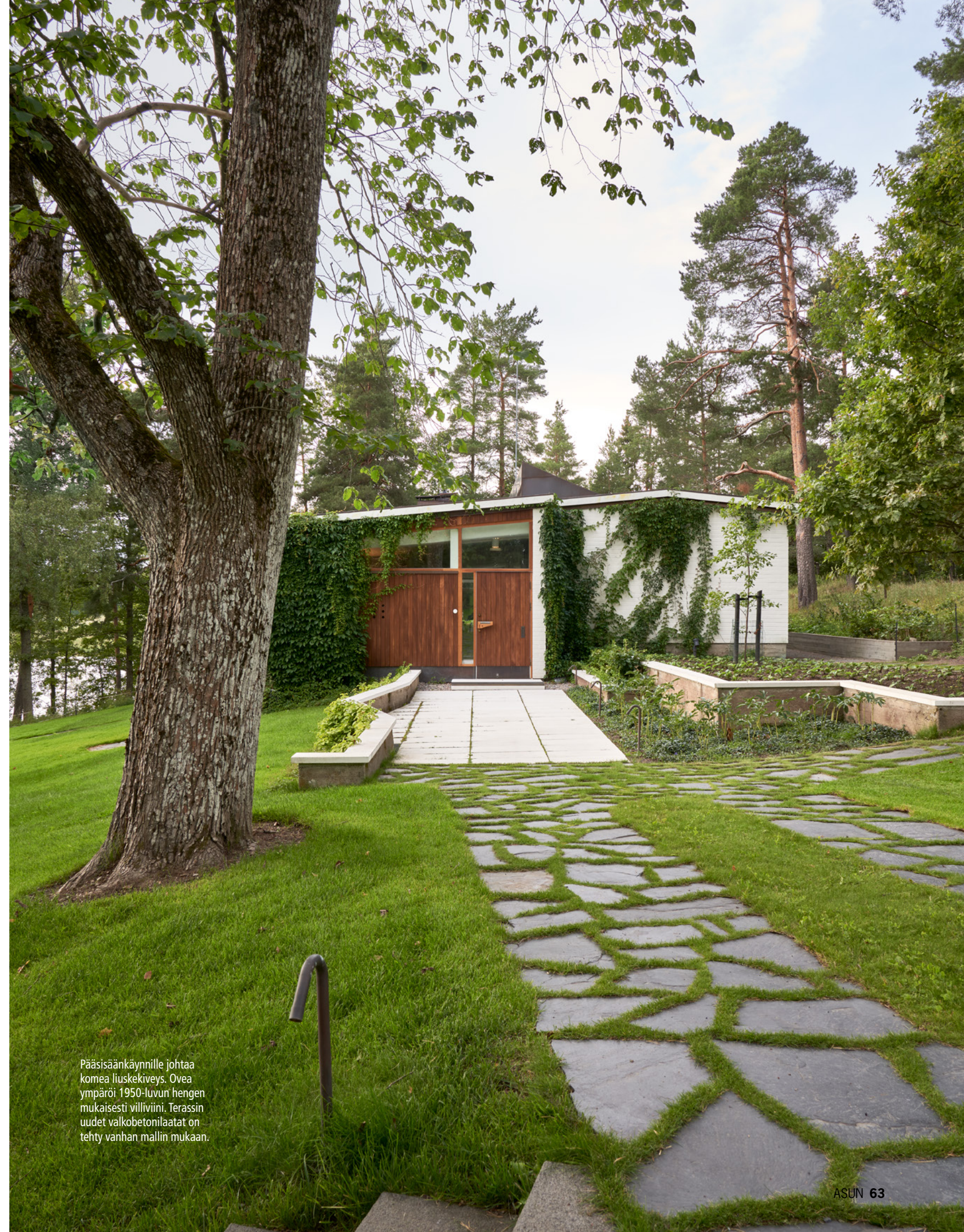
Ervi syntyi Forssassa vuonna 1910. Hänen äitinsä oli arkkitehti ja isänsä koneinsinööri. Ervi opiskeli arkkitehdiksi ja työskenteli valmistumisensa jälkeen **Alvar Aallolla** Viipurin kirjaston suunnittelun aikoihin.

Ervi perusti oman arkkitehtitoimistonsa vuonna 1938. Hän palkkasi sinne sisustusarkkitehdin, **Lasse Ollinkarin**, ilmeisesti ensimmäisenä Suomessa. Toimiston huippuvuodet ajoittuivat 50-luvulle.

Ervin tunnetuimpiin töihin lukeutuvat esimerkiksi Tapiolan kaupunkisuunnittelu rakennuksineen, Töölön kirjasto ja Helsingin yliopiston Porthania. Nimekkäin tilaaja lienee pääministeri **Urho Kekkonen**, jolle Ervi suunnitteli viikonloppumajan Suomusjärvelle.

Ervi oli seurallinen mies. Hän hoiti asiakassuhteitaan isännöimällä illaliskutsuja ensin yhdessä puolisonsa **Inkeri Ervin** ja myöhemmin toisen vaimonsa, näyttelijä **Rauni Luoman** kanssa. Heidän luonaan kyläilivät muun muassa presidentti Kekkonen puolisoineen sekä **Mika** ja **Marietta Waltari**. ■ **ANNA VARAKAS**

Aarne Ervi – Tilaa ihmiselle, Suomen rakennustaiteen museo (2010).

Pääsisäänkäynnille johtaa komea liuskekiveys. Ovea ympäröi 1950-luvun hengen mukaisesti villiviini. Terrassin uudet valkobetoni-laatat on tehty vanhan mallin mukaan.